

Adviesraad voor Personen met een Handicap

Voltallige zitting van 20 februari 2019 van 18u00 tot 20u00

Aanwezig: Mr Mohammed Ouriaghli, Schepen van Gelijke Kansen en Voorzitter van de APH ; Mr Fabian Maingain, Schepen van Economie, Werk, Smart City en Administratieve vereenvoudiging ; Mevr Saïda Bakkali, medewerkster van de Schepen van Gelijke Kansen ; Mevr Dahlia Ameluan (Ligue Braille); Mevr Alexandra Daoust; Mr Jacques Petit (PMR Belgique) ; Mr Jean-Marc Hollants ; Mr Charly Douglas; Mr Jacques Dekoster : Mr Jean Depasse ; Mr Marco Carnesecchi (ENIL).

Verontschuldigd : Mevr Rose-Marie Montini (Les amis de Benjamin); Mr Bienvenu Mputu-Boyelo (Handicongo) ; Mr Samir El Bidadi (6ème sens); Mevr Valérie Neysens (FFSB) ; Mevr Tanya Weyn (ADO-Icarus) ; Mevr Fabienne Feyaerts (FNPH) ; Mevr Catherine Zekas (Huitième jour) ; Mevr Frédérique de Jonghe (FNPH) ; Mme Anne-Sophie Reuzeau (Œuvre Nationale des Aveugles) ; Mevr Agnes Pieck (Blindenzorg Licht en liefde) ; Mr Kharrim Mourad ; Mevr Christiane De Busschère ; Mr Miguel Gerez (AMT Concept) ; Mevr Nadia Hadad (ENIL); Mr Michel Cormond (Alteo) ; Mr Vincent Carrière (OCMW); Mr Nino Peeters (Passe le message à ton voisin).

Secretariaat: Mevr Barbara De Witte en Mevr Nadia Meftah voor de Cel Gelijke Kansen.

1. Goedkeuring van het rapport van de zitting van 28 november 2018

Geen opmerkingen. Het rapport wordt goedgekeurd.

2. Toegankelijkheid van de handelszaken

Wij ontvingen met genoegen Mr Fabian Maingain, Schepen van Economie, Werk, Smart City en Administratieve vereenvoudiging in het kader van onze eerste openbare zitting van het jaar. Dit was meteen de perfecte gelegenheid om samen met de APH verder uit te wisselen rond de toegankelijkheid van handelszaken welke helaas nog vaak aan verbetering toe is. In 2018 vond, op initiatief van de schepen van economie, een eerste ontmoeting plaats tussen vertegenwoordigers van de Brusselse handel en de APH vertegenwoordigd door Mr Gerez. De aanwezige handelaars leken open voor suggesties en er werd voorgesteld om een specifieke wijk aan te duiden om een pilootproject op te starten. Mr Maingain nam nota van deze historiek en beloofde gevolg te geven aan het initiatief. Er werd besloten om heel gauw een werkgroep samen te stellen om leden van de APH en vertegenwoordigers van de betrokken administratieve diensten en kabinet samen rond de tafel te brengen.

VILLE DE BRUXELLES • STAD BRUSSEL

Département Organisation • Departement Organisatie

Cellule Egalité des Chances • Cel Gelijke Kansen

Boulevard Anspach 6, 1000 Bruxelles • Anspachlaan 6, 1000 Brussel

T. 02 279 2150 –egalitedeschances@brucity.be – gelijkkekansen@brucity.be

www.bruxelles.be • www.brussel.be

Mr Maingain nam van de gelegenheid gebruik om een bevraging voor te leggen aan de adviesraad betreffende de plaatsing van Horeca terrassen. De standpunten zijn namelijk uiteenlopend of de terrassen het best langs de gevels van de panden geïnstalleerd moeten worden of op afstand om een doorgang toe te laten. In het eerste geval, kunnen de gevels niet langer als referentie gebruikt worden door slechtziende of blinde personen. Blindgeleidehonden worden nu wel opgeleid om ook rond terrassen te manoeuvreren doch niet iedere slechtziende of blinde beschikt over een blindgeleidehond en zelfs met een hond, blijven de gevels vaak een herkennings- en steunpunt. Ter conclusie bleek de APH eerder de voorkeur te geven aan terrassen die op een zeker afstand van de gevels worden geplaatst waarbij ook voldoende ruimte wordt voorzien voor de doorgang van rolstoelgebruikers. Er wordt namelijk nog maar al te vaak vastgesteld dat handelaars en horeca-uitbaters de regelgeving inzake toegankelijkheid op de openbare weg niet respecteren en hun tafels, stoelen, parasols en uithangborden om het even waar neerzetten. Mr Maingain benadrukte dat er regelmatig controles worden uitgevoerd door de Stad. De administratieve sancties zijn echter het enige juridische middel van de Stad om de handelaars tot de orde te roepen.

Er werd eveneens uitgewisseld rondom de verantwoordelijkheid van het toegankelijk maken van ingangen van handelspanden. Daar de openbare weg eigendom is van de Stad of gemeente, lijkt het logisch dat ook deze de verantwoordelijkheid opneemt en deelneemt aan eventuele werken of verplaatsbare hellingen om handelszaken toegankelijk te maken. Premies van de Stad zouden bijvoorbeeld een middel kunnen zijn om handelaars aan te sporen deze werken uit te voeren. De verantwoordelijkheid van de handelaars werd hierbij nog terzijde gehouden.

Het grootste probleem van toegankelijkheid in de Stad situeert zich in het historisch centrum. De bescherming van de historische sites verhindert eventuele aanpassingen van het wegdek. Mr Dekoster drong echter aan dat oplossingen bestaan en gaf een aantal voorbeelden van Steden (het oude Lyon, Versailles,...) waarin bijvoorbeeld comfortbanden werden aangelegd om de verplaatsing van rolstoelen e.a. te vergemakkelijken.

Al zijn de hindernissen vaak minder groot, toch zijn ze nog minder aanvaardbaar op nieuwe wegen van de Stad. De APH herhaalde dat er nog heel wat foutjes worden geconstateerd op openbare wegen die recentelijk werden heraangelegd: het gaat om foute keuzes van wegbedekking, hoogteverschillen tussen de weg en het voetpad maar ook hoogteverschillen tussen het wegdek en ingangen van gebouwen welke vrij eenvoudig weggewerkt zouden kunnen worden in het kader van grootse renovatieprojecten. Niet alleen blijken deze kansen genegeerd te worden. De hoogteverschillen zijn soms zelfs groter na de werken. De heraanleg van de Nieuwstraat werd hierbij als voorbeeld aangehaald.

Om zulke fouten in de toekomst te voorkomen, heeft de APH zijn wens herhaalt om renovatieplannen op voorhand te mogen bestuderen opdat aanwijzingen inzake toegankelijkheid in de bestekken opgenomen kunnen worden. Het is nog niet mogelijk om informatie te bekomen rond toekomstige werken daar het budget van de nieuwe meerderheid bij de Stad in eerste instantie goedgekeurd dient te worden.

3. Toegankelijkheid en inclusie van kinderen met specifieke behoeften in de scholen

Op vraag van Mr Hollants werd dit punt op de agenda gezet, meer bepaald om het verzet t.a.v de toegang van geleidehonden in de Brusselse scholen aan te klagen. De uiteindelijke beslissing om al dan

niet toegang te verlenen aan geleidehonden hangt af van de schooldirecties. Deze laatste zijn niet altijd gesensibiliseerd noch voldoende geïnformeerd rond de kwestie. Scholen zijn nochtans publieke ruimten en dienen bijgevolg toegankelijk te zijn voor allen. De APH stelt voor om dit onderwerp, en meer bepaald de idee om een sensibiliseringscampagne ter attentie van het omkaderend schoolpersoneel te ontwikkelen, op de agenda te zetten van de werkgroep die binnenkort opgezet zal worden om rond de inclusie van kinderen met specifieke behoeften in de scholen van de Stad te werken. De fysieke toegankelijkheid van de schoolgebouwen zal eveneens door deze werkgroep aangekaart worden. Mr Petit haalde het nieuwe schoolcomplex in Schaarbeek aan die de toegankelijkheid van personen met beperkte mobiliteit in rekening bracht. Deze laatste kan als voorbeeld dienen voor toekomstige constructies van de Stad, onder andere in het kader van het nieuwe Nederlandstalige schoolproject in het centrum van de Stad (Zennestraat).

Het kabinet informeerde de APH dat verschillende zaken momenteel door het Departement Openbaar Onderwijs van de Stad worden uitgewerkt: 1/ Meneer Sébastien Schetgen, Inspecteur van gezondheid en sport bij de Stad, zal binnenkort een extra kracht aanwerven om acties en aanvragen inzake redelijke aanpassingen bij het CPMS te coördineren. 2/ Het Departement Openbaar Onderwijs werkt momenteel aan een permanente instructie rond redelijke aanpassingen dat aan alle directies van de schooletablisementen van de Stad voorgelegd zal worden. De Cel Gelijke kansen vroeg om dit document te mogen inkijken en aan de APH voor te leggen voor advies.

4. Toegankelijkheid van de openbare weg: toegang voetgangerszone, routeplanner, PAVE

Toegang voetgangerszones :

Het kabinet van gelijke kansen legde voor advies een klacht inzake de toegankelijkheid van de voetgangerszones voor aan de leden van de APH. Sinds de creatie van voetgangerszones in verschillende buurten van de Regio Brussel-Hoofdstad, worden personen met een beperkte mobiliteit dubbel beboet: zij kunnen namelijk niet meer dichtbij interessepunten die binnen deze zones gelegen zijn geraken met de wagen en dienen dus langere afstanden af te leggen dan voorheen en bovendien beschikken zij zelden over alternatieve transportmiddelen (fietsen, steps,...). Een hele reeks parkeerplaatsen voor personen met een handicap die in deze zones gelegen waren, werden eveneens van de kaart geveegd. In het kader van het actieplan "Handicap, inclusie en universele toegankelijkheid" van de Stad werd het volgende reeds voorgesteld: 1/ zo snel mogelijk nieuwe parkeerplaatsen voor personen met een handicap aanleggen rond de voetgangerszones ; 2/ "afspraakzones" voor personen met een handicap creëren opdat deze vlotter afgezet en opgehaald kunnen worden vlakbij en op verschillende hoogtes van de voetgangerszones. Een bijkomend voorstel werd door de APH voorgelegd tijdens de zitting, namelijk het ter beschikking stellen van aangepaste voertuigen als tuc-tucs of golfcars die toegang kunnen krijgen tot de voetgangerszones en waar personen met beperkte mobiliteit gebruik van zouden kunnen maken. Dit voorstel zal voorgelegd worden aan de werkgroep die binnenkort opgezet zal worden.

Routeplanner :

Huidige routeplanners sluiten personen met een beperkte mobiliteit vaak uit daar zijn geen rekening houden met mogelijke hindernissen op de baan (werken, palen, hoogteverschillen,...). Mr Dekoster wenste de Stad hier bijgevolg op te wijzen en vraagt om een aangepaste applicatie te ontwikkelen of

een aanvraag bij de Regio Brussel in te dienen om zulk een applicatie uit te werken op regionale schaal.

Het kabinet nam nota van de aanvraag en stelt voor om dit punt op de agenda de zetten van de werkgroep rond toegankelijkheid van de openbare wegen. Er werd echter opgemerkt dat het ontwikkelen van een applicatie voor het grondgebied van de Stad weinig zinvol zou zijn. Idealiter zou deze op regionaal of zelfs op nationaal niveau ontwikkeld moeten worden om er het hele wegennetwerk in op te nemen. De Stad Brussel beschikt te meer niet over de nodige krachten en technische competenties om zulk een applicatie uit te werken. Er zou bijgevolg een consequent budget voor uitgetrokken moeten worden en een oproep naar externe dienstverleners moeten gedaan worden. De vraag is tevens of er dienstverleners bestaan die ook de specificiteit van toegankelijkheid onder de knie hebben. Tenslotte zou de applicatie moeten toelaten om regelmatige updates uit te voeren in functie van werken. Dit betekent dus dat een extra werkkraacht op lang termijn dient voorzien te worden om de applicatie regelmatig bij te werken.

De applicatie zou idealiter in verband moeten staan met de website handy.brussels. Ook de database van het PAVE-project die alle tekortkomingen inzake toegankelijkheid op het grondgebied van de Stad verzamelt, zou de applicatie kunnen aanvullen. Tenslotte is er de regionale applicatie « Fix my street » die weggebruikers toelaat om hindernissen op de openbare weg aan te geven welke met een nieuwe applicatie zou kunnen overlappen.

PAVE

De Stad Brussel heeft nu toegang tot de databank die alle tekortkomingen inzake toegankelijkheid op het grondgebied van de Stad verzamelt. Het Departement van wegeniswerken dient nu de nodige werken in zijn budget en planning op te nemen. De doelstelling van de Stad is om minimum 10 tekortkomingen per jaar weg te werken.

5. Sensibiliseringscampagne van immo-eigenaars en makelaars

Mevr Daoust wenste een probleem aan te kaarten aangaande de terughoudendheid van eigenaars en makelaars t.a.v. huurders met een handicap. Naast het feit dat aangepaste of aanpasbare huurwoningen moeilijk te vinden zijn, worden personen met een handicap tevens gediscrimineerd omwille van het feit dat eigenaars vrezen dat de inkomsten van personen met een handicap niet stabiel genoeg zijn. Om deze vaststelling van antwoord te dienen, werd er voorgesteld om een sensibiliseringscampagne uit te werken ter attentie van makelaarskantoren om meer informatie te verschaffen en tegen stereotypen ten aanzien van personen met een handicap te vechten. Het kabinet engageerde zich bovendien om inlichtingen in te winnen aangaande het standpunt van de administraties van de dienst huisvesting van de Stad, het OCMW en de Brusselse woningen t.a.v personen met een handicap.

6. Priorisering van de objectieven van het actieplan voor het jaar 2019

De APH besloot om zich het komende jaar op 3 doelstellingen van het actieplan 2018-2020 te focussen, zijnde:

- De toegankelijkheid voor en inclusie van kinderen met specifieke behoeftes in de Brusselse scholen
- De toegankelijkheid van handelspanden
- De toegankelijkheid van openbare wegen

Er zullen in de komende maande rond deze drie thema's werkgroepen opgericht worden i.s.m. de betrokken kabinetten en administratieve diensten.

De toegankelijkheid van woningen zal eveneens een werkpunt zijn in de komende maanden. Rekening houdende met de werkrachten binnen de administratie zal het echter niet mogelijk zijn een 4de werkgroep rond dit thema op te richten dit jaar.

7. Varia

Iriscare.brussels

Een nieuw informatieplatform werd door de Regio Brussel-Hoofdstad in het leven geroepen om personen met een handicap wegwijs te maken in de verschillende diensten, erkenningen,... Het Brusselse landschap is namelijk complex en vaak verwarrend. Dit platform heeft als doel om de informatie overzichtelijker te maken voor Nederlandstalige en Franstalige Brusselaars. De APH betreurt helaas het gebrek aan communicatie en promotie van deze nieuwe tool: <http://www.iriscare.brussels/nl/>

Battle of Champions : Fight for Equality:

De vzw "le Troisième Œil" zal op 30 April 2019 een sensibiliserings-gala organiseren in Paleis 10 van Brussels Expo. Het doel van dit initiatief is om de Belgische sportwereld te laten kennismaken met de wereld van G-sport. Vertegenwoordigers van verschillende olympische en para-olympische disciplines zullen aanwezig zijn.

Mevrouw Râjaa Jabbour, voorzitter van de vzw, nodigt de leden van de APH uit om met haar contact op te nemen indien zij wensen deel te nemen aan het evenement of contacten wensen uit te wisselen : troisiemoeil@gmail.com ; 02 427 75 42

Elektrische steps:

De leden van de APH bevroegen de reglementering inzake het gebruik van steps in Brussel. Deze zijn namelijk een gevaar voor personen met een beperkte mobiliteit.

Elektrische steps zijn onderhevig aan dezelfde reglementering als andere elektrische vervoersmiddelen: tot 6 à 7 km/u mogen zij zich op het voetpad begeven. Indien deze snelheid overschreden wordt, dienen de gebruikers zich op de openbare weg te begeven. Indien de snelheid van 25 km/u wordt overschreden, komt men in de categorie van motorvoertuigen terecht welke onderhevig is aan een verzekeringsplicht en rijbewijs.

De verschillende step-maatschappijen in Brussel (Bird, lime,...) stellen een reglementering beschikbaar op hun applicatie. Verschillende tips inzake stationering en veiligheid zijn beschikbaar op deze website: <https://www.li.me/fr/how-to-lime>

De Regio Brussel werkt momenteel een nieuwe reglementering uit welke vanaf september 2019 toegepast zal worden.

European Disability card:

Op vraag van Mevr Ameluan werd de APH eraan herinnerd dat alle structuren die de EDC aanvaardden in principe terug te vinden zijn op de website : <https://eudisabilitycard.be/fr>

Mr Douglas merkte op dat de EDC tevens in de VS werd aanvaard.

Freedom Drive :

ENIL viert dit jaar zijn 30jarig bestaan. Ter gelegenheid zal de vereniging het jaarlijkse evenement « Freedom Drive » organiseren van 01 t.e.m 03 oktober 2019. Voor meer informatie, kan u terecht op hun website: <https://enil.eu/news/save-the-date-2019-freedom-drive/>

Toegankelijkheid metrostation Beurs :

Mr Petit informeerde de APH dat de renovatiewerken van het metrostation Beurs de toegankelijkheid voor personen met een beperkte mobiliteit sterk heeft verbeterd. Dit gezegd zijnde, blijken de voetpaden rond de bovengrondse inkom van het metrostation de toegankelijkheid te belemmeren. Bovendien werd het perron niet op de juiste hoogte heraangelegd om een vlotte overgang tot de metro toe te laten.

VOLGENDE ZITTING VAN DE APH : woensdag 24 april 2019 van 18u tot 20u

in de Ogivale zaal (Stadhuis), Grote Markt.